БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 3 (3802)
4 ПАЙШАНБА
ЯНВАРЬ 1979 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ

• *Беш йилликни бажарганлар*

1983 ЙИЛНИ ҚАРШИЛАБ

1-тўқув фабрикасининг тўқувчиси Нина Васильевна Ершовани ҳамкасблари янги меҳнат галабаси — беш йилликнинг уч йилида етти йиллик шахсий топшириғини бажарганлиги билан қизғин қутлалилар. Ўнинчи беш йиллик давомида 12 йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилган Нина Васильевна шахсий беш йиллигини ўтган йил февралда бажарган эди. У тўқувчи Виноградовалар номли мукофотнинг биринчи лауреати ҳам бўлди. Нина Ершованинг меҳнат календарида 1983 йил бошланди.

Ўнлар ташаббусининг издошларидан тўқувчи Вера Ивановна Солдатова билан 2-йигирув фабрикасининг йигирувчиси Любовь Сергеевна Герасимова уч йилда олти йиллик маррани эгаллашди.

СССР Олий Советига депутатликка номзоди кўрсатилган тўқувчи Дилбар Қулматова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, йигирувчи Буолма Жўраева, тўқув ишлаб чиқариш фабрикасининг мастер ёрдамчиси Анатолий Николаевич Лабзин ва бошқа ўн бир ишлаб чиқариш илғори беш йиллик топшириқларини бажариб, 1981 йил ҳисобига маҳсулот бермоқда.

Кўп минг кишилик коллектив ўртасида социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёйдирилганлиги туфайли, комбинат 1978 йил топшириғини муддатидан илгари бажарди.

БУГУН

тўқимачилик комбинатининг тайёр маҳсулотлар омборидан 1978 йил планига қўшимча ишлаб чиқарилган 1 миллион 450 минг сўмлик газламалар савдо ташкилотларига юборилади. Тўқувчилар ўтган йили 5 миллион сўмлик ҳажмда давлат Сифат белгиси билан газмоллар тўқиб чиқаришди. Бу рақам 1979 йилда янада ортади.

Қишлоқ меҳнаткашларига ОВХ — 14 типидаги пуркагич мосламаларни тайёрлаб бераётган «Ташхимсельмаш» заводи машинасозлари беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун умумхалқ мусобақасини ой сайин авж олдирмоқ далар.

СУРАТДА: 11-цехнинг илғор йиғув чи слесарларидан (чапдан-ўнгга) Салим Раҳмонов, Юрий Плешаков ва Геннадий Сметанов ўртоқлар. Улар янги йилнинг дастлабки кунларидан ишлаб чиқариш топшириқларини анча ортиғи билан адо этмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

Тошкент электр машинасозлиги заводи коллективи беш йиллиқнинг учинчи йилини зарбдорона якунлаб, янги — 1979 йилни яхши суръат билан бошлади. Ўтган йил мобайнида электр пайвандлаш агрегати усталари мижозларга пландан ташқари 150 та трансформатор етказиб бердилар.

БУГУН

корхона коллективининг 1979 йил — беш йиллиқнинг тўртинчи йили ҳисобига реализация қилган маҳсулоти 20 минг сўмликдан ошиб кетди.

— Бундай муваффақиятга социалистик мусобақани авж олдириш, янги техника ва технологияни кенг жорий этиш туфайли эришямиз, — дейди завод план-иқтисод бўлимининг бошлиғи Л. Смирнова. — Жумладан, зарбдор меҳнат йилида янги технологик линия ишга туширилди. Янги техникани жорий этиш туфайли 149 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилди. Ҳозирда «ТД-500» маркали электр пайвандлаш агрегатини ишлаб чиқариш учун мўлжалланган янги йиғув конвейерини ишга тушириш учун тайёргарлик ишлари олиб бориляпти.

Янги техникани жорий этиш натижасида корхона буюмлар асортиментини кенгайтиришга ва маҳсулот сифатини яхшилашга эришяпти. Ҳозир заводда ялпи маҳсулотнинг 83,4 проценти фахрли ёрлиқ билан тайёрланмоқда. Айни кунларда машинасозлар тўртинчи — ҳал қилувчи йилда 85 процент маҳсулотни давлат Сифат белгиси билан тайёрлаш учун курашмоқдалар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Мамлакатимизда сайлов олди йиғилишлари совет халқининг Коммунистик партия теварагида бирлиги ва жипслиги вазиятида давом этмоқда.

Самарқанд область Иштихон районидаги «Халқобод» колхозида СССР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари Узбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, академик, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Обид Содиқовни 108-Булунғур сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

● Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада тарих фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан тарих фанлари доктори, профессор, «Ўзбекистон коммунисти» — «Коммунист Узбекистана» журналининг бош редактори Рустам Абдураҳимович Нуруллинни Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

АҲИЛЛИК ТУФАЙЛИ

Педагогика кўчасида область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг биноси қуриляпти. Ўтган йили институтнинг тўрт қаватли ўқув корпуси фойдаланишга топширилган эди. Шу кунларда икки қаватли спорт зали ва бинонинг хўжалик блокларига ўтувчи қисмида умумий қурилиш ишлари тугалланди. Ана шу ишларни бажаришда 4-қурилиш трестига қарашли 38-қурилиш бошқармасининг О. Ийлдошев бошчилигидаги комплекс бригадаси аъзолари жонбозлик кўрсатишди.

Аҳил коллектив ишлаб чиқаришдаги ютуқлари учун коммунистик меҳнат бригадаси номини олишга сазовор бўлган. Беш йиллик планларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган қурувчилар

БУГУН

шу йилнинг иккинчи ярми меҳнат календарини очишди. Бунга коллектив злобнича бригада пудрати методи асосида ишлаётганлиги, иш вақтидан унумли фойдаланиш туфайли эришяпти. Қурувчилар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада бригаданинг Р. Сандов, Ф. Фахриддинов каби тажрибали ишчилари пешқадамлик қилишяпти.

• *Маданият хроникаси*

САҲНАДА ЯНГИ АСАР

Тошкент оперетта театрининг репертуари яна бир саҳна асари билан бойиди. Рангбаранг мавзудаги спектакллари билан ҳамшаҳарларимизни мамнун этаётган коллектив драматург Рауф Гаджиевнинг «Кавказлик жиян» музикали комедиясини саҳналаштирди.

Янги спектакldаги бош ролларни театрнинг қобилиятли артистлари Э. Кабиелов, М. Оленова, Н. Шамбоева ва бошқалар ижро этишяпти.

Замондошларимизда яхши хислатларни камол топтиришга хизмат қилувчи ана шу асар оперетта театри репертуаридаги ўн учинчи спектакldир.

А. АЛИМОВ.

• *Тошкент-республикага*

ДАСТЛАБКИ БУЮРТМА

БУГУН

Тошкент грампластинкалар ўйин коллективи янги йилдаги дастлабки буюртмани адо этди. Бухоро областининг Навоий шаҳрига 4400 дона куйловчи «ликопча» жўнатилди. Шу ҳафта охиригача Самарқандга 6000 та, Термизга 3100 та. Қўқонга 3000 та грампластинка юборилади. Улар орасида ўзбек, рус, тожик, татар куй ва қўшиқлари, совет ва чет эл композиторларининг янги асарлари, болалар учун аталган музика асарлари бор.

Грампластинкалар уйинга турли область ва шаҳарлардан келаётган буюртмалар музика ихлосмандларининг истаклари асосида тузилган. Республикамиз шаҳар ва қишлоқларининг аҳолиси учун шу йил охиригача 4 миллион 44 мингтадан ортиқ грампластинка юборилади.

ГАСТРОЛЬ САФАРИ

«Ўзбек концерт»нинг «Наво» вокал-чолғу ансамбли гастроль сафарига жўнаб кетди. Тошкентлик санъаткорлар Ватанимиз пойтахти — Москва, кейин Ленинград ва Киев шаҳарларининг музика ихлосмандларини хушнуд этадилар.

Ансамбль коллективи ўз репертуарини янги куй ва қўшиқлар билан бойитиб боряпти. Жумладан, коллективнинг 1979 йил репертуарига ўзбек композиторларининг ўнга яқин янги асарлари киритилди.

Тошкентлик санъаткорларнинг гастроль сафари бир ой давом этади.

«ҚЎРИҚ» КУРАШГА ВА ҒАЛАБА ҚОЗОНИШГА ЎРГАТАДИ

Тошкент идеология активи йиғилишидан

Кеча шаҳар партия комитетининг мажлислар залида бўлиб ўтган Тошкент идеология активининг йиғилишида ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» хотиралар китобидан шаҳар меҳнаткашлари ўртасида ташкилий ва ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтириш юзасидан келиб чиқадиган шаҳар партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Йиғилишни Узбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари **М. Ф. Солдатов** очди. Узбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров** доклад қилди.

Маълумки, ҳозирги вақтда Леонид Ильич Брежневнинг янги асари — «Қўриқ» мамлакатимизнинг ҳамма жойида ўрганилмоқда ва муҳокама қилинмоқда, — деди докладчи. — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг аввалги икки хотиралар китоблари — «Кичик ер» ва «Тикланиш» сингари «Қўриқ» партия ва халқимиз ҳаётида энг эсда қоладиган воқеалардан бирига бағишланган, бу воқеа совет кишилари онги ва қалбини ҳамма вақт тўлқинлантиради. Бу китоблар жуда катта сафарбарлик кучига эга бўлиб, меҳнаткашларни тарбиялайди, ўргатади, уларда фикр уйготади, уларни улуғвор ва ёрқин мақсад — коммунизм йўлида янада актив ҳаракат қилишга чорлайди.

Бу китобларнинг Советлар мамлакати миллионлаб меҳнаткашлари учун қадрдон китоб бўлиб қолгани, партиямиз, бутун халкимиз ижтимоий-сиёсий, ғоявий ва маънавий ҳаётида буюк воқеа бўлиб қолгани тўла қонуниядир.

«Қўриқ»ни ўқир экансан унинг қайноқ қалб билан ёзилганини ҳис этасан, киши! Унинг жиддий тарихий аҳамият йўсинидаги қиноя қилиш усули билан йўғрилган дастлабки сўзлари «Ғалланг бўлса, қўшиқ ҳам оғиздан тушмайди»... чинакамига рамзий маънода янграйди.

Ҳа, «Қўриқ» партия, совет халқи жасорати тўғрисидаги қаҳрамонона қўшиқ. Леонид Ильич халқлар ҳаётининг биринчи асоси деб атаган нон учун меҳнат жасорати қўшиғидир. Лекин «Қўриқ» фақат ҳаққоний инсоний ҳужжат, фақатгина меҳнат жасоратининг тўлқинлантирувчи солномаси бўлиб қолмай, шу билан бирга партия тажрибасининг жуда катта хазинасидир. Китобнинг ҳар бир саҳифасида муаллифнинг донолиги ва чинакам инсонийлиги чуқур назарий умумлашма ва қимматли амалий хулосалар билан йўғрилган.

Бу хулосаларнинг ҳар биримиз учун аҳамиятини ўлчаш имконсиздир. Зотан қўриқ — фақат ғалла ўстиришнинг катта мактаби бўлиб қолмай, балки кишиларни тарбиялашнинг улкан мактабидир. Қўриқни ўзлаштириш мактаби уруш ва тикланиш жасорати сингари ҳозир ҳам ўргатмоқда, эътиқодни камол топтирмоқда, ишга ижодий ёндошишга, она — Ватанимиз шон-шуҳрати йўлида қаҳрамонона меҳнат қилишга сафарбар этмоқда, чорламоқда.

Зотан, шунинг учун ҳам Леонид Ильич Брежневнинг китоби барча совет кишиларининг диққат марказида турибди. Шунинг учун ҳам унинг хулосалари ва тавсиялари меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашни такомиллаштиришда биз учун ишончли маёқ ҳисобланади.

Республикамиз идеология активининг 23 ноябрь куни бўлиб ўтган йиғилишида ҳам ана шу ҳақда сўз борди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов таъкидлагандек, «Леонид Ильич Брежнев хотираларини бутун ғоявий-тарбиявий иш негизига қўйиш — пропагандистларимиз, агитаторларимизнинг, халқ маорифи, маданият, комсомол ташкилотлари ходимларининг, партия комитетларининг шон-шараф ишидир».

Табиийки, республикамиз пойтахти партия ташкилоти ҳам бу катта ва масъулиятли ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга даъват этилган.

«Қўриқ» тажрибаси, Леонид Ильич Брежневнинг янги асарида шунчалик чуқур ва ёрқин баён этилган бу тажриба нималарга ўргатади? Агар қисқача айтадиган бўлсак, «Қўриқ»нинг дастлабки саҳифасидан то сўнгги саҳифасигача партия донолиги, халқнинг кучига чуқур ишонч фикри ойдин акс этиб турибди. «Хозиғи замон экономикаси, сиёсати, ижтимоий ҳаёти шунчалик мураккабки, деб таъкидлаган эди Леонид Ильич, уларни қудратли коллектив ақл-идроки билангина бошқариш мумкин. Фақат бир йўналишдаги ёки бир мактаб мутахассисларини, олимларини эшитиб қолмасдан, халқ билан маслаҳатлаша билиш лозим. Ана шундагина ҳар қандай «дабдабабозлик»дан, ҳомхаталаларсиз бировларнинг иродасига боғлиқ бўлган ўйланмаган қарорлардан ҳоли бўлиш мумкин».

Бу ерда шуни айтиб ўтиш керак: коммунистлар, мамлакатнинг барча меҳнаткашлари шуни яхши биладиларки, ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг амалий ишида ҳамма вақт ана шу ленинча принципга оғишмай амал қилиб келмоқда.

«Қўриқ»нинг партия ходимлари тўғрисида қиноя қилинган жойлари ҳам, меҳнат кишилари ҳақида қиноя қилинган жойлари ҳам ишнинг чуқур ҳаяжонга солади. «Қўриқда, — деб ёзади Леонид Ильич, — миллионмиллион совет кишилари революция тажрибасини амалга оширишни давом эттирдилар, янги тарихий шароитларда унинг муваффақиятларини бойитдилар, ривожланган социализм қолибона қурилишининг жонли тажрибасини ижод қилдилар».

Қўриқ ерларни ўзлаштириш улуғ Ленининг Совет давлатининг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш манфаатлари йўлида ер бойлигидан оқилона фойдаланиш тўғрисидаги ғояларининг амалга оширилиши бўлди. Қўриқ солномаси социалистик тузумнинг, мамлакатимиз барча халқлари ажойиб дўстлиги ва бирлиги мислсиз афзалликларининг яна бир янги, ёрқин кўриниши бўлди.

Бугун биз комил ишонч билан шуни айтишимиз мумкинки, бизнинг серқуёш республикамиз меҳнаткашлари ҳам Қозоғистон қўриқ ерларини ўзлаштирувчилар сафида бўлдилар. Партиямизнинг қўриқ ерларни ўзлаштиришда қатнашиш даъватига шаҳримизнинг ишчилари, ёшлари биринчилар катори лаббай деб жавоб бердилар. Республика пойтахти меҳнаткашлари бутун мамлакат билан биргаликда қўриқ ер ўзлаштирувчиларни техника билан таъминладилар. Тошкентликлар бир неча совхозларни оталиққа олдилар. У ерларда турар жой ва ёрдамчи биналар қурилди.

Мамлакатнинг катта қўриғи тўғрисида гапириб, шуни қайд этиш керакки, «чўлқувар» сўзи меҳнатсевар ўзбек халқи учун ҳам қадрдон сўз бўлиб қолди.

Маълумки, Узбекистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштиришга 1918 йилнинг 17 майида Туркистонда суғориш ишлари тўғрисидаги машҳур ленинча декрет асос солган эди. 1956 йилда эса КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахта етиштиришни кўпайтириш мақсадида Мирзачўлни суғориш ва унинг қўриқ ерларини ўзлаштириш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Бу қарор Қозоғистонда қўриқ ерларни муваффақиятли ўзлаштиришнинг бевосита ҳаётбахш таъсири остида қабул қилинган эди.

Шунинг учун ҳам биз бугунги кунда Мирзачўлимизни катта қўриқнинг сингласи, деб тўла ҳуқуқ билан айта оламиз. Қозоғистон қўриқ ерларини ўзлаштиришнинг хўжалик ва сиёсий сабоқлари кейинчалик Мирзачўлда қўллаб-қувватланиб ривожлантирилиб, ҳозирги пайтда янги ерларни комплекс ўзлаштиришнинг Бутуниттифоқ университети бўлиб қолди.

Мирзачўл, Қарши ерларини, Жиззах чўлини, Сурхондарё воҳасини, Марказий Фарғона ва Амударёнинг қуйи этагидаги ерларни ўзлаштиришнинг суръатларини ошира бориб, республика меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликда 510 минг гектардан зиёд янги ерларни хўжалик оборотига киритдилар. Салкам 800 минг гектар ерининг мелиоратив ҳолатини яхшиладилар. Мирзачўл бағрида ўзлаштирилган 300 минг гектар майдон пахтачиликнинг йирик, юқори унумли районини бунёд этиш имконини берди.

Олдинда янада улуғвор истиқболлар турибди. Партия XXV съезди ўнинчи беш йилликда ярим миллион гектарга яқин янги ерларни суғориш, бир ярим миллион гектар яйловга сув чиқариш, 500 минг гектар майдонда мелиоратив ишлар олиб бориш юзасидан республикамиз олдига вазифалар қўйди.

Буларнинг ҳаммаси — КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) Пленуми ишлаб чиққан партиямиз доно ва олдиндан кўра билган аграр сиёсати амалга оширилишининг ёрқин тимсолидир. Марказий Комитетнинг июль (1978 йил) Пленумида бу сиёсат ўзининг бундан буёнги ижодий давомини топди.

«Биз қишлоқ хўжалиги олдига, — деди Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев, — унинг барча тармоқларини ҳар томонлама, динамик ривожлантириб мамлакатни озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси билан ишончли таъминлашга эришиш асосий вазифасини қўймоқдамиз, уларни етиштиришнинг ўсиши халқнинг турмуш даражасини бундан кейин анча оширишни таъминлай оладиган бўлсин».

Қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам кўрсатиш республикамиз пойтахти ишчилар синфининг қадимдан ва мустаҳкам давом этиб келаётган анъаналарининг биридир. Эндиликда шаҳардаги 50 дан ортиқ корхона қишлоққа турли-туман техника ва усуналарни етказиб бермоқда. Ўнинчи беш йиллик мобайнида колхозлар ва совхозлар Тошкент меҳнаткашларидан 70 мингга яқин трактор, 26 мингдан кўпроқ трактор сеялкалари, 25,6 минг пахта териш машинаси, қарийб 4 мингта подбор териш, 8,3 мингта кўрак чувиш, 11 мингдан ортиқ чанглагич-пуркагич машиналари олдилар.

(Давоми 2-бетда).

СУРАТДА: Тошкент идеология активи йиғилишининг қатнашчилари.

М. Нуриддинов фотоси.

• *Қурилиш майдонида*

ЖИЛОКОРЛИК ИШЛАРИ ТУГАДИ

Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли Пардозлаш трести 24-қурилиш бошқармасининг жилокорлари пойтахтимизнинг турли районларида маданий-маиший, маъмурий ва турар жой биноларини бунёд этмоқда. Коллектив аъзолари графикдан ўзган ҳолда ишлашга ҳаракат қилишмоқда.

БУГУН

Ғафур Ғулом кўчасида қад кўтарган чет тиллар давлат педагогика институтининг ётоқхонаси қурилишида пардоз ишлари тугалланди.

Жилокорлик ишларини Телис Караниколос бошлиқ суворқилар амалга оширишди.

Бошқарма коллективи куни-кеча Б. Хмельницкий кўчасида 7-турар жой ва «Ташсельмаш» заводининг ҳунар-техника билим юрти биноларини қурилишини тугаллаб фойдаланишга топширди.

Бу мақсад йўлида олиб борилган меҳнат беллашувида А. Домченко, А. Зуй, Г. Евангелов бошлиқ бригадалар пешқадамлик қилишди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● СОФИЯ. Болгария энергетиклари янги 1979 йилнинг биринчи кунини меҳнатда катта муваффақият билан нишонладилар.

БХР энг катта «Варна» ТЭЦида биринчи навбатчи смена мамлакатнинг энергетика тармоқларига салкам тўрт миллион киловатт-соат электр қуввати берган. Шундан кейинги смена, лар ҳам яхши ишладилар.

Иссиқлик электр станцияси беш йиллиннинг тўртинчи йилига имкониятлари ошган ҳолда бошланди. Кинофестивалда 140 дан зиёд мамлакатдан келган кинематографиячилар, шунингдек Совет Иттифоқи делегацияси қатнашмоқда.

Совет кинематографиячилари конкурсда «Қиз, кинога суратга тушишни истайсанми?», «Сергей ота» бадиий фильмларини ва «Планета чўққилари сари йўл» ҳужжатли фильмини кўрсатади. СССР фильмлар тўғрисида ахборот беришда ва шунингдек кино ярмаркасида қатнашади. Фестиваль икки ҳафта давом этади.

● ВАШИНГТОН. Утган йили АҚШ аҳолиси 1,7 миллион кишига кўпайди ва 1979 йил 1 январида 219 миллион 875 минг кишига етди. АҚШ рўйхат бюроси шу ҳисобларни берди. Америкаликларнинг қарийб 29 проценти 18 ёшдан кичик.

Бюро маълумотларига қараганда, мамлакат аҳолиси шу йил январь ойининг охирида 220 миллион кишидан ошса керак.

● РИМ. Италиянинг Туринидаги пластмасса буюмлар ишлаб чиқарадиган «Симпат» фирмасининг меҳнаткашлари учун 1979 йил аянчли бошланди.

Шу корхонанинг дирекцияси «маҳсулот сотишдаги қийинчиликлар» сабабли ишлаб чиқариш камайтирилиб, ишчилар кўплаб ишдан бўшатилишини эълон қилди.

● АДДИС-АБЕБА. Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши Раисси Менгисту Хейле Мариам бундай деди: Эфиопия революцияси қўшнилар билан тинч-тотув яшашни астойдил истаганлигини ва шу мақсадга эришиш учун куч-ғайратини алмаслигини бир неча марта амалда намойиш қилди. Эфиопия, деди у, Ҳарэро шаҳрида ҳарбий билим юртини битириб чиқувчиларга диплом топшириш маросимида, қитъадаги мамлакатларни халқаро миқёсда эътироф этилган чегараларни ҳурматлашга, яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга, очлик, касаллик ва иқтисодий қолоқликка қарши биргалашиб кураш эълон қилишга чақирди.

Менгисту Хайле Мариам яқинда СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга қилган визити самарали бўлганлигини уқтириб ўтди. У биз адолат учун, бутун инсониятга тенглик ва тинчлик берилиши учун курашаётган кучлар билан бирга бўлганлигимиздан бохад қувонамиз, деб таъкидлади.

(ТАСС).

«ҚЎРИҚ» КУРАШГА ВА ҒАЛАБА ҚОЗОНИШГА ЎРГАТАДИ

(Давоми. Бошн 1-бетда).

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга тошкентлик олимлар ўзларининг катта ҳиссаларини қўшмоқдалар. Шаҳар бинокорлари қишлоққа қишлоқ хўжалик ва маданий-маиший объектлар қуришда катта ёрдам кўрсатмоқда.

Одамлар замида ғалла ўстирдилар, замин одамларни камол топтирди. Қўриқ, образли қилиб айтганда, қўллаб меҳнаткашлар, ватанпарварлар, ўз ишининг усталарини етиштириб берди», деб ёзади ўртоқ Л. И. Брежнев.

Леонид Ильич Брежнев: «қўриқ» тушунчасининг ўзи соф деҳқончилик аҳамиятини йўқотиб, бу сўз ижтимоий терминга айланди, деб тасодифан таъкидламаган эди. Зотан, бу сўзда юксак гражданлик ва чуқур совет ватанпарварлиги мужассамлашган эди.

Қўриқдаги улкан бунёдкорлик ишларининг олдинги сафларида ҳар сафардигдек коммунистлар бордилар. Турли ёш ва турли касб эгаси бўлган кишилар партиямизнинг зарбдор отрядларидан бири, янги ерларни забт этишдек тарихий вазифаларни амалга оширишда, бу ерларни ҳосилдор жойларга айлантиришда омманинг ишончли таянчи бўлдилар. Партиянинг қўриқдаги бутун фаолияти кишилар катта оммасини жиплаштиришдан, уларни аниқ ҳаракат программаси ҳамда умумий мақсаднинг ёрқин ифодаси билан қуроллантиришдан иборат бўлди.

«Қўриқ»нинг саҳифаларида ҳам партия ишининг турли томонларини ёритишга, партия тешкилотларининг омманинг олдига қўйилган вазифаларни ҳал қилишга сафарбар этиш юзасидан фаолиятини такомиллаштириш масалаларига жуда катта эътибор берилган. Реал шароитлар ва имкониятларни тўғри ҳисобга олиш, қишлоқ хўжалик вазифаларини идеологик жиҳатдан таъминлашнинг аниқ ва ёрқин ҳаракат программаси, унинг бажарилиш якунларига принципиал баҳо бериш шахсий намуна кўрсатиш билан мустаҳкамланган партиявнинг қатъий сўзи— партиявий таъсир кўрсатишнинг ана шу воситаларининг ҳаммасидан қўриқ ерларни ўзлаштирувчи коммунистлар актив фойдаландилар.

Китоб ишчан ва сиёсий хислатга эга бўлган кишиларни қандай танлашга, иродали командирлар тайёрлашга, ишлай билишлигини, иш учун жон куйдиришлигини амалда исбот қилган кишиларга нисбатан эҳтиёткорлик билан ёндошишга ва аксинча, боқим бўлувчи, ўз ишини бошқалар ҳисобига тўғрилашга уринган, қуруқ ваъдалар бериб, пуч ташаббуслар билан чиқадиган кишиларнинг танобини тортиб қўйишга ўргатади.

Қўриқ ҳақидаги бу китоб бутун ўзининг мазмуни билан хўжалик қурилишига партия раҳбарлигининг услубини доимо такомиллаштира бориш, олга бориш-миз учун ҳалқит берадиган ҳамма нарсаларга нисбатан муросасиз бўлишга даъват этади. Бу борада партия ташкилотларининг амалий фаолиятида ўртоқ Л. И. Брежневнинг белгиланган планларнинг изчиллик билан бажарилиши зарурлиги тўғрисида, мавжуд барча имкониятларни ишга тушириш муҳимлиги, илғорлар ва новаторлар тажрибаларини ҳамма жойда қунт билан ва изчил ўрганиш тўғрисида, маҳаллийчилик кўринишларига нисбатан муросасиз кураш олиб бориш тўғрисида, меҳнаткашларнинг таклиф ва мулоҳазаларига зудлик билан эътибор бериш, уларнинг эҳтиёжлари ва талабларига ҳушёрлик билан муносабатда бўлиш зарурлигини, бюрократизмга, расмиятчилик ва муросасозликка қарши актив кураш олиб бориш кераклигини ўргатади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумидаги нутқида мамлакатимиз экономикасини чуқур таҳлил қилиб берди, эришилган ютуқлари ҳамда партиямиз ва халқимиз олдида турган вазифаларни, уларни амалга оширишнинг йўл-йўриқлари ва воситаларини аниқ равшан қилиб очиб берди. Ўтган уч йил мобайнида мамлакатимиз иқтисодий ва социал ривожланишнинг ҳамма соҳаларида сезиларли даражада олға интилди. Ўтган йилларда қилинган ишлар якуни халқимизнинг партиянинг тутган йўли тўғрилигига бўлган ишончини янада мустаҳкамлайди. Шу билан бирга, ўртоқ Л. И. Брежнев ишимизда олдинга интилишимизга халақит берадиган ва бартараф этилиши керак бўлган ҳали бир қатор камчиликлар мавжудлиги тўғрисида большевикчасига рўй-рост гапирди.

Буларнинг ҳаммаси тўғридан-тўғри ва бевосита Тошкентда амалга оширилаётган ишларнинг аҳволига таллуқлидир. Бизларнинг ҳаммамиз шаҳримизнинг меҳнат коллективлари уч йиллик топшириқни муваффақиятли бажардилар, беш йиллик охирига белгиланган муддатидан илгари эгаллаш учун барча шарт-шароитларни яратишлари, қимматли ва ишончли ва ўзаро ишлаш ва ўзаро ёрдам кўрсатишлари ва ҳ. к. ва ҳ. к. ва ҳ. к.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. ҚОСИМОВ: Муддатли ҳарбий хизматга чақирилган шахснинг турар жойидан ижарага берувчи фойдаланиши мумкинми?

Жавоб: Агар муддатли ҳарбий хизматга чақирилган гражданнинг турар жойида унинг онла аъзолари яшамасалар, бу ҳолда унинг ҳарбий хизматга чақирилган кунидан бир ой ўтганидан кейин ижарага берувчи бу турар жойни ижара шартномаси бўйича ҳарбий хизматга чақирилган шахснинг хизматда бўлиш даврида фойдаланиш учун бошқа гражданларга топширишга ҳақлидир.

Граждан ҳарбий хизматдан қайтиб келгач, дарҳол турар жой бўшатиб берилиши даркор.

∴ ∴ ∴

М. КАРИМОВ: Мамлакатимизнинг кўп республикаларида қўриқхоналар бор деб эшитгандим. Бизнинг республикамизда ҳам ана шундай қўриқхоналар борми?

Жавоб: Ўзбекистонда тўққизта қўриқхона бўлиб, уларда фан учун ғоят қимматли бўлган ҳайвонлар сақланади, илмий-тадқиқотлар олиб борилади. Яқинда Нурота тоғи этагида ҳам қўриқхона ташкил этилди. Бу ерда ёввойи эчкилар, чўчқалар, бухоро охуси каби ноёб ҳайвонлар мавжуд. Қариқхона қирқ минг гектар майдонни эгаллайди.

∴ ∴ ∴

Р. РАҲМОНОВ: Ўртоқлик судлари айбдорга нисбатан қандай жазо чоралари қўллаши мумкинлиги хусусида маълумот бергансиз.

Жавоб: Ўртоқлик судлари айбдорга нисбатан қуйидаги чоралардан бирини қўллаши мумкин: айбдорни жабрланувчи ёки коллективдан ошкора кечирим сўрашга мажбур этиш; ўртоқларча огоҳлантириш; агар ножўя ҳаракат ишлаб чиқариш интизомини бузиш билан боғлиқ бўлмаса, 10 сўмгача миқдорда жарима солиш; давлат ёки жамоат мулкини талон-торож қилганлик тўғрисидаги ишлар бўйича эса 30 сўмгача жарима солиш; агар бундай майда талон-торож қайта содир бўлса, 50 сўмгача жарима солиш мумкин.

∴ ∴ ∴

Ш. НАЗАРОВА: Мени бир нарса қизиқтиради: республикамизнинг қайси областларида анор кўп ўсади, унинг қанақа навлари бор, асосан улар нималарда фойдаланилади.

Жавоб: Ўзбекистонда анорнинг 40 дан ортиқ нави экилади, энг аъло навлари Қува, Наманган, Денов, Дашнобод ва Китоб районларида етиштирилади. Анорзорлар табиий ҳолда республикамизнинг жанубий, асосан тоғлиқ районларида учрайди. Қирмизи, рангпар, оқдона, дурдона навли анорлар ўзининг ҳуштаъмлиги билан бирга, ғоят шифобахш ҳисобланади. Республикамизда анорнинг аччиқдона, ширин, қозоқи, қай анор деган талайгина турлари ҳам бор. Анордан кондитер саноатида ва медицинада кенг фойдаланилади.

∴ ∴ ∴

С. ЖАЛИЛОВ: Шаҳримизда ҳаваскор югурувчилар клуби бор экан. Илтимос, ана шу клуб қаерга жойлашганлиги ва унинг аъзолари ўтказадиган машғулотлар ҳақида маълумот бергансиз.

Жавоб: Чиндан ҳам Тошкентда «Кентавр» клуби ишлаб турибди. У шаҳримизнинг «Старт» стадионида иш олиб боради. У ерга 4 ва 5-троллейбус, 3, 20, 22-трамвайларда бориш мумкин. Ҳаваскор югурувчилар клуби — «Кентавр»га аъзо бўлган кишилар ҳафтада бир марта, яъни якшанба куни эрталаб йиғилишади. Бинобарин Сиз «Кентавр» клубига аъзо бўлиш ниятида экансиз, «Старт» стадионига ташриф буюришингиз мумкин.

ФАН ОЛАМИДА

ТОШНИ ЭРИТАДИГАН СУВ

Бир неча йилдирки, бутун дунё олимлари ажойиб бир ҳодисанинг моҳиятини очиш устида бош қотирмоқдалар. Оддий сув магнит майдонидан ўтказилганда, унинг хоссалари кескин ўзгариши тажрибалар асосида тасдиқланмоқда. «Магнитланган сув»нинг биохимиявий жараёнларда, турли хил чўкмаларнинг эришида, қишлоқ хўжалик экинларининг ўсишида катта аҳамиятга эга эканлиги тобора кўпроқ исботланмоқда.

«Магнитланган сув»нинг медицинада ишлатилишига боғлиқ бўлган ишлар натижаси биринчи марта чехословакиялик олим Ф. Немец томонидан эълон қилинди. У беморнинг буйрагидан олинган тош магнитланган суви бўлган пробиркага солинганда жуда тез эриб кетишлигини ёзади. Жуда кўп кишиларни қийнаб келаётган буйракдаги «тош»ларнинг бу хил сувда эриши шифокорлар учун шу касалликни даволашда кенг истиқболларни очиб беради. «Магнитланган сув» беморда пешоб ажралиб чиқиш жараёни тезлашди, бу эса ўз навбатида организмдаги тошлар (қотиб қолган тузлар)нинг ювилиб чиқишини тезлатса ажаб эмас.

Профессор А. Сперанскийнинг ёзишича, кучсиз магнит майдони беморга оғриқни қолдирувчи, тинчлантирувчи таъсир кўрсатади ва шамоллашга қаршилик кўрсатиш қобилиятини оширади. Кунига 20 минутлик вақтни оладиган бу иш беморларнинг чидамли бўлишларига ва касаллик белгиларининг деярли йўқолиб кетишига сабаб бўлади.

«Магнитланган сув» бактерияларни қириш хусусиятига эга эканлиги ҳам аниқланди. Дон дарёсидан олинган сув магнит майдонидан ўтказилиб, сўнг ичакда учрайдиган ҳамда энг чидамли ҳисобланган бактерияларга шу сув билан таъсир этилганда, бу бактерияларнинг 90 проценти ҳалок бўлганлиги аниқланди.

«Магнитланган сув»дан қишлоқ хўжалигида фойдаланишга бағишланган ишлар 1965 йилдан олиб борилмоқда. «Магнитланган сув» билан суғорилган кунгабоқарнинг ўсиши 21 процентга, ловияникки эса 40 процентга ортиши аниқланди. Бу хил сув билан суғорилган помидорларнинг ўсиши ортди, гуллаши 2 кун аввал бошланди, ҳосилдорлиги эса 18 процент кўпайди.

Лабораторияда олинган тажриба натижалари 1974—1976 йилларда Краснодар ўлкасидаги «Кубанский» дончилик совхозида синаб кўрилди. Секундига 100 литр сувни магнитлай оладиган қурилма ўрнатилиб, 12 гектар майдондаги нўхат, сули ва қанд лавлаги шу сув билан суғорилди. Натижада бу экинларнинг ҳосилдорлиги 14—21 процентга ортиши кузатилди. «Магнитланган сув» туп-роқнинг актив қаватидаги 23 процент тузларни ювиб кетиши аниқланди. Бу усул ҳозирча пахта майдонларида текшириб кўрилганича йўқ.

Сувнинг ва сувли эритмаларнинг магнит майдони таъсирида ўзгариб қолиши ҳозиргача «сир» бўлиб қолмоқда. Аммо, «магнитланган сув»нинг халқ хўжалигига келтираётган нафи кундан-кунга ортиб бормоқда. Сувли эритмаларни магнит билан ишлаш кўпчилик технологик жараёнларни жадаллаштиришга ёрдам бермоқда. Бу усул айниқса саноат оқава сувларини тозалашда жуда қўл келмоқда.

Ҳозирги вақтда «магнитланган сув» ёрдамида қозонлардаги чўкиндиларни тозалайдиган қурилмалар Березники, Северодонецк, Новомосковск ва Чирчиқ химия комбинатларида муваффақиятли ишлаб турибди. Яқинда химия саноати министрлиги илмий-техника кенгаши мажлисида илмий-тадқиқот институтлари, нефт саноати, химия саноати машинасозлиги, қора металлургия ва бошқа министрликлардан вакиллар қатнашиб, «магнитланган сув»дан саноатда фойдаланиш масаласи кўриб чиқилди. Кегаша шу беш йилликнинг охирларига бориб соатига 1700 куб метр сувни магнитлаб бера оладиган қурилмалар қуришга қарор қилинди. «Магнитланган сув»дан саноатда янада кенгроқ фойдаланиш мақсадида бу проблема СССР Фанлар академияси химия саноати министрлиги билан биргаликда бажарадиган муҳим ишлари қаторига киритилди.

Д. ЮСУПОВ,
химия фанлари кандидати.

ОИЛА даврасида суҳбатлар

ЯХШИ ДЎСТ — ҚАЛБ ЖАВОҲИРИ

Тўлаган уйдан ўша чиқиб кетганича, улфатчиликдан кейин кўчада анча тентираб юрди. Уйга борса яна жанжал давом этиши мумкин, бормаса қаерда тунайди? Тўлаган катта кўча бўйлаб кетаверди. Қаёққалигини ўзи ҳам билмасди. Одам шунака якка қолганида ўзига-ўзи ҳисоб беради. Мана, ўн беш-йигирма кун бўлдики, унинг ҳаловаті йўқ. Хотини билан арзимас нарсага жанжаллашгани - жанжаллашган. Тортишув охири баланд нуқтасига кўтарилди. У хотинига: «Е сен тур, ё мен турай бу уйда», деди-ю, эшикни тарақлатиб ёпиб, кўчага чиқиб кетди.

Хўш, жанжал аслида нимадан чиқди? Эрталаб соат ўн бирларда кўчада «Жигули» сигнал берди. Чиқиб қараса, бундан уч кун илгари келган улфатлари. Ошхўрлик қиламиз деб келишибди. Кийина туриб буни хотинига айтганди. У қошларини чимириб, индамай даъволини давом эттираверди.

— Қулоғинг том битганми, инсон! — деди Тўлаган тутоқиб.

Хотини ҳам бўш келмади:

— Ҳа, сизга ўша улфатларингиз бўлса бўлгани, ҳар якшанба ошдан бошингиз чиқмай қолди!

Тўлаган асабийлашди:

— Ҳой, билиб қўй, — деди ўшқириб, — ўз ихтиёрим ўзимда. Ҳадеб гиди-биди қиларадиган бўлсанг...— Кўчада «Жигули» чўзиб-чўзиб сигнал берди. Шунда Тўлаган ўша айтиши керак бўлмаган гапни айтди.

— Бу уйда ё сен тур, ё мен турай.

Тўлаган мана энди ўша гапларни ўйлаб уйига келиб қолганини билмай қолди. Кўча эшиги қўнғироғи тугмасини одати бўйича икки марта босди. Бир оз кутди. Жимжитлик. Айланиб ўтиб, дераза ойнасини тақиллатиб кўрди. Ҳеч ким жавоб бермади. Юраги орзиқиб, бир пас бўшашиб туриб қолди. Кейин чўнтагини тимирскилаб, қоронғида қўш калитни олди-да эшикни очди. Лампочка ёниқ хонага кириб, рўпарадаги телефон аппарати ёнида бир парча қоғозни кўрди. Ўқиди: «Бунақа тўрмуш жонимга тегди! Кетдим! Шарифа».

Тўлаган ечинмасдан диванга ўзини ташлади-ю, яна чўкуб ўйга толди. Нега бундай бўлди? Туппа-тузук турмушларига нима рахна солди?

Тўлаган бир йилча аввал шаҳар чеккасидан жой олиб, иморат солди, кўчиб кели. Анча қийинчиликлар билан уйнинг майда-чўйдаларини битказди. Бир кун ишдан келса, уйи тўла меҳмон. Тўлаганнинг эски улфатлари ер-ичарларини кўтариб келиб, аскияни авж олдириб юборишибди.

— Сен бормасанг, мана биз келдик, — дейишди улар бир-бир қучоқлашиб кўришишаркан. Ахир одам тафтини одам олади. Бир-биримиз н и н г оғиримизни енгил қилмасак қанақа улфат бўлдик?

Тўлаганнинг хаёлига шу пайтда якка ўзи иморатни кўп қийинчиликлар билан улфатларисиз тиклаб олгани келди. Бироқ кўп вақт улфатларини кўрмагани учун уларнинг келишидан ниҳоятда хурсанд бўлиб кетди. Бир оз кайфи ошди...

Улфатлар кетиш олдидан Тўлаганни меҳмондорчиликка таклиф этишди. Кейин бундай таклифлар тез-тез такрорланадиган бўлиб қолди. Йигит буни ўзига бўлган ҳурмат белгиси деб тушунди. Улар ҳар гал Тўлада «Бешқайроғоч» маҳалласини билмайдиган одам бўлмаса керак. Кўча юзида, маҳалла чойхонаси ёнида бешта қайроғоч ҳамон кўкка бўй чўзиб турибди. Бу қайроғочларни ўттизинчи йиллар охирида Акбар ота Афзалов бошлиқ улфатлар ўтказишганди. Ўша пайтларда бий дала бўлиб ётган жойда шу отахонларнинг куч-қуввати билан кўчалар очилди, хонадонларга файз кирди. Улфатлар ҳашар йўли билан бунёд бўлган чойхонага фақат ошхўрлик учун эмас, балки кўпроқ кимнингдир чала ётган иморатини битказиб бериш, кимнингдир тўйини ўтказиш ёки маҳалла ободончилиги бўйича ҳашар уюштириш тўғрисида маслаҳатлашишга йиғилардилар. Маҳалладаги бирон кишининг арзимасдек туюлган айбли иши Акбар ота бошлиқ улфатлар, қоласа бошқа одамлар эътиборидан четда қолмас эди. Ўша кишига ўз вақтида берилган танбеҳ бошқаларни ҳам хушёр торттирарди. Маҳалланинг бундай яхши анъаналари кейинги авлод вакиллари томонидан давом эттирилмоқда.

Ёзда уч якшанба шу маҳалладаги бир танишимнинг уйига изладим, ҳеч ким учратолмадим. Кейин билсам у дўстлари билан улфатларидаги бир кишининг иморатини қуришда қатнашгани кетган экан.

— Дўстимиз н и н г отаси вафот этиб қолганди, — деди у. — Расм-русмини жойига келтиргунча анча ташвиш чекди. Бу ёқда иморати чала-қолиб кетган. Қиш келгунча битириб олсин деб қарашиб юбордик.

Танишимнинг гапларини тинглаб туриб, дўстлар меҳрини денгиз тубидаги жавоҳирга ўхшатдим. Фарқи шуки, бу жавоҳир одамлар қалбининг энг тўридан жой олган. Унга ҳеч бир кимса раҳна сололмайди. Чин дўстлар, улфатлар эса эгалларан лавозиминг-дан, қай даражада моддий таъминланганингдан қатъий назар, турмушингдан доим хабардор бўладилар. Керак бўлса ёрдам қўлларини чўзадилар, ҳаётингда файз, оилангга хотиржамлик олиб келадилар. Зотан, дўстлашишдан, дийдор кўришишдан ҳам мақсад шу эмасми?

Абдусаттор ҲАТАМОВ.

ШИНГИЛ ЎГИТЛАР

СУВГА ТУШГАН ЧЎҒ

Ҳамкасбининг ютуқларини кўролмайдиган одам сувга тушган чўғ. Одатда чўғ сувга тушиб ўзини ўчиради, сув эса тингач яна хизматини давом эттираверади.

МУШУК

Фақат ўз манфаатини кўзлайдиган дўст— бамисоли мушукдир. Чунки у, уришсанг ҳам, сўксанг ҳам суркалаверади суркалаверади-да, қачон ф о й д а н г тегмайдиган куни сендан юз ўгириб, нафи тегадиганга югуриб қолади.

ДУСТУ-НОДОН

Қувлик-шумликни билмайдиган, дўст бўлиб дўстликнинг том маъносини тушунмайдиган кишилар бўлади. Бундайларни халқимиз: «Дўсту-нодон» дейдилар.

ЎХШАШЛИК

Юлғичлик қилиб жабрини тортиб юрган кишиларга нисбатан халқимиз: «Менинг нафсим балодир, ёмон ўтга солодир», дейдилар. Дарҳақиқат ҳайвонлар ҳам нафсининг сўзига кириб тузоққа илинадилар.

ҚАРҒА

Баъзан савдогарлик қилувчи кишилар мақтаниб, ҳушёрликда ўзини қарғага ўхшатиб: «Бир чўқиб, ўн қарайман» дейдилар. Бас шундай экан, қарға нимани хотиржам еяолмаслигини ўзингиз яхши биласиз.

ОЧКЎЗЛИК

Қорни оч одамни едириб, ичириб тўйгизиш мумкин, лекин кўзи оч одамни ҳеч тўйгизиб бўлмайди.

ОДАМ УМРИ

Яйраб ўсган чинордек одам ҳам соғлом ва бақувват ўсиб, узоқ умр кўриши керак. Лекин кўпинча бунинг акси бўлади. Чунки одам нафси бузуқлик қилиб ўзини-ўзи турли касалликларга мубтало қилиб қўяди.

БОЙЛИК

Бутун бойликлар ичида инсон учун вафодори—маъновий бойликдир.

ОЛИЖАНОБЛИК

Сув табиатнинг жонқони бўлибгина қолмай, олижаноблик тимсоли ҳамдир. Чунки у бутун борлиқнинг чанги-гардини ўзига олади-да, яна покизаланиб, унинг хизматига тайёр тураверади.

Қудратулла ИНОҒОМОВ.

Т. ҚАИПБЕРГЕНОВ

ГУМРОҲЛАР

Романдан боблар

— Ўлар олдида қумурсқага қанот битар эмиш, Олакўз қумурсқадай қанотланиб кетган эди,— деди Соибназар ҳам бетараф қолгиси келмай.

— Бадбахт Олакўз бахтни топиш қийинлигини, йўқотишнинг эса осонлигини сира ўйламади,— деди Мамит.

— Улуғ бош вазир, бу мўминларни хурсанд қилиб жўнатинг,— деди Фозил.—Иккаласига сиз намозхонлар ёпсангиз, эшон жойнамоз берсин.

— Сарполарингизни эртага азон намозини ўқишга тўпланадиган жамоа олдида обрў билан оласизлар, — деб бош вазир уларни тўхтатди.

— Ў-ў, барака топ, Фозил бий,— деди Соибназар ташқарига чиқ-қанларидан кейин.— Агар сен топқирлик қилмасанг, Олакўзнинг жатига ўлимга келган эканмиз-а!

— Ланати Мовлонлар панд еб қолишди-а!— деди Мамит.

— Мен эмас, сизлар доно экансизлар,— деди Фозил камтарилик қилиб.

Бош вазирнинг ҳузурида яхши далил топганингиз катта иш бўлди.

— Жон талаши-да!— деди Мамит.

...Тонг намозига тўпланган жамоа тўрт қорақалпоққа сарпо кийгизилишининг гувоҳи бўлиш ўрнига ташвишли хабар эшитишди.

— Саройни туни билан туркман отликлари камал қилипти. Соқчи навкарлардан ўлдирилганлари ҳам бор...

Саройга мотам пардаси тортилгандай, хон маҳрамларининг юрагига ғулғула тушган. Бировнинг бировга ишончи йўқолиб, гумон ўти аввалгисидан ҳам баланд ловуллади. Кўчаларда катнов, кулги саси эшитилмай қолди.

Бош вазирнинг бошига оғир мусибат тушди. «Нима қилиш керак? Элда адоват кўтарилса, бош вазирнинг омади келади, ноинсоф аллакачон хоннинг ҳузурига кириб, ақл ўргатиб ўтирган бўлса керак?..

Бош вазир дарҳол Қорақум эшонни тоштирди-да, ҳовликиб қолганини яшармай, маслаҳат сўради. Эшоннинг ҳеч нарсадан хабари йўқдек эди, бу ҳол бош вазирни ҳам хурсанд қилди, ҳам қўркитди. Ҳаркалай бу сафар қурук гап билан йўғаламай, уни жимгина ўтириб тинглашга мажбур.

— Тунги воқеа туркманларнинг одатдаги норозилиги эмас,— деди эшон талай фурсат ўйланиб қолганидан кейин.— Бу Олакўзга ёрдам бериш ҳаракати. Агар хон лашкари туркманларнинг изидан қувса, шаҳар бўшайди, ана ўшанда улар Олакўзни олиб қочишади. Бу ақл туркманлардан ҳам, қорақалпоқлардан ҳам, саройдаги яширин сотқинлардан ҳам чиққан эмас, бу ўрисларнинг фикри. Хонга шундай деб етказасиз...

Бош вазир хоннинг ўнг ёнида бош аскарбошини кўриб кайфи учиб кетган бўлса ҳам, сир бой бермади.

— Хўш, ниме маслаҳат берасиз,— хоннинг овози зардали эшитилди.

— Улуғ хонимиз, воқеанинг рамазонига қараганда туркманларнинг кетидан қувмай турганимиз маъқул,— деди у Қорақум эшоннинг тахминини ўзиники қилиб кўрсатиб. У эшитганларини бир чеккадан баён қилди. Бош аскарбоши хонга таъзим қилиб, ўрнидан турди.

— Улуғ хонимиз, яхшининг аввал сўзи, кейин ўзи тўзади. Бош вазирнинг сўзи ҳам, ўзи ҳам тўзипти. Бўлмаса, шаҳарга ҳужум қилган саёқларни қувмаслик керак, дермиди. Улуғ хонимиз, менга рухсат берсангиз, босқинчиларни топиб, қийма-қийма қиламан.

— Қиймала!

Бош вазир қилт этмади.

Зах зиндоннинг дим ҳавосига ўрганган Эрназар Қорақум эшон билан совуқ коровулхонада гаплашиб ўтиргандаги шамоллаб қолган эди. Жойига кириб ётганидан кейин йўталиб, боши оғрий бошлади. Бунинг ҳаммасини ярасининг қони қотиб қолганидан кўриб, Тенгелга бошининг таниқисининг ечдирган эди, яранинг устки қатлами латтага ёпишиб чиқиб, яна қонай бошлади. Эрназар яранинг азобидан яна ўзини анча олдириб қўйди. Тенгел унинг бетоблигига қарамай, эрталабки нонуштага берилган сувга ярасини артиб, қайтадан боғлаб қўяётган эди, зиндон коровулининг шивирлаган овози эшитилди.

— Олакўз, тирикмисан?

— Тирикмиз,— деб Олакўз учун Тенгел жавоб берди.

— Олакўз, қулоқ сол!— деди зиндон коровули боягисидан ҳам пастроқ овозда.— Камбағаллик ўтли кўйлак экан, майда-чуйда тўққиз боламнинг насибасига ўтли кўйлак киядиган бўлдим.

— Нега?— деб сўради Эрназар.

— Олакўз, секинроқ гапир, ер тагидан овоз гулдираб эшитилади. Энди сен озод бўласан.

— Қандай қилиб?

— Хотининг бош коровулга кўп пул олиб келиб берибди. Бош коровул менга ўз ғулшим билан эгов берди. Ма, эговни. Кишанларингни кесинглар! Кесиб бўлганларингдан кейин менга айтарсизлар. Бирок шинғиллатмай эговланглар.

Эрназар билан Тенгел ортиқ гапни чўзиб ўтирмай, эговни ишга солишди. Бехол Эрназарнинг қўллари эговни тутолгани билан, пўлатни қийишга ҳоли келмади. Тенгел ҳам унча уддалай олмади-ю, аммо барибир тиним билмади.

— Олакўз,— деди яна бир маҳал коровул. — Кишанларинг бирдан тушиб қолмасин. Биров текшириб келса, кўркаман. Қорақум эшон ёмон.

Кишан осонлик билан кесилмай, иккалалари ҳам кора терга тушиб, коровулнинг гапига қулоқ солишмади.

Коровул азон паллада яна шивирлади.

— Олакўз, бўлдиларингми? Бугун кечаси туркманлар шаҳарга ҳужум қилишди. Талатўполонда қочиб қолсаларинг яхши бўлар эди.

Кечадан бери ҳали ярми ҳам кесилмаган кишанни чарчаган қўллари яна бир қунсиз кесиб тугатолмаслигини тушуниб, Эрназар жаҳил билан тўнғиллади.

— Аттанга, ҳужум қилишгани яхши бўлмапти, энди ҳамма ерда коровул кўпаяди.

Бу гапи Тенгелнинг ҳафсаласини пир қилишини тушунибми, осмонга қаради.

— Бугун кесиб бўламиз.

— Олакўз,— деди яна коровул,— чиқсанг мени яхшилаб боғлаб кет. У ер — бу еримга уриб, шиширib, кўкартириб кет. Аммо қўли кучли йигитсан, сал авайлаброк ур. Улиб қолмай тағин... Майда-чўйда тўққизта болам бор-а.

Эрназар терига аралашиб, қон оқаётганини сезмай, ҳатто кечкурун берилган овкатга ҳам карамай, эгов билан андармон бўлиб ўтирганида ташқари ола-тўполон бўлиб кетди. Олакўз ҳовликиб, эговни дарров тагига яширди. Ташқаридаги ола-тасир босилай демайди. Бир вақт таниш овоз эшитилди.

— Эрназар, шу ердамисан?

Кенжамуротнинг бир оз хириллаган овози Эрназарга қанот бағишлаб, Тенгелнинг қўлтиғидан кўтара ирғиб ўрнидан турди.

— Шу ердамиз!..

Эрназар тўсатдан пайдо бўлган куч билан қўлларини икки томонга қайириб юборган эди, кишанлар шақир этиб ерга тушди. Коронғида Кенжамуротнинг ёнидаги ким эканлигини билмай, унга қўлини берди. У одамни ташқарига чиққанидан кейин таниб қолиб:

— Ў-ў, Михайлов!— деди.

— Кейин, кейин,—деди Михайлов.— Кенжамуротнинг кетидан юр. Деворнинг орқасида йигитлар кутиб туришипти.

— Коровулни...

Кенжамурот жавобнинг ўрнига Эрназарни кўргоннинг юқори томонига қараб етаклаб, катта деворнинг тагига етиб келишганда, ерга тўнқайиб, туя бўлди-да:

— Устимга чиқинглар, —деди.

Худди шу пайт деворнинг устидан биров қўлини узатиб, аввал Эрназарни, кейин Тенгелни тортиб олди. Иккалалари ўша захоти икки отга минишди. Улар Эрназар бола билан Зарликни таниб қолишди. Улар отларини қамчилашди.

— Михайлов билан Кенжамурот қолди-ку?

— Улар бизнинг қочиб кетолганимизга аниқ ишонч ҳосил қилишгачгина қочишади.

Шаҳардан чиқиб кетишаётганда Эрназар битта савол берди.

— Менинг хотиним қаерда?

Зарлик жавоб ўрнига Эрназар билан Тенгелнинг отларини уст-устига қамчилаб ўзи бошқа ёққа бурилиб кетди.

— Эрназар оға,—деди олдинда бошлаб бораётган Эрназар бола. — Бу ёққа қайдайвер. Михайловнинг маслаҳатига мувофиқ саккиз томонга бўлиниб қочишга келишганмиз. Хаммамиз «ўрис девор»да учрашамиз.

Олакўз «ўрис девор» тўғрисида сира эшитмаган бўлса ҳам, индамай отини қамчилади...

∴ ∴ ∴

Хонга маслаҳати маъқул бўлмагани учун бош вазирнинг юраккўбағрига ўт тушиб, ўша кун куни билан томоғидан овқат ўтмай қолди. Кечаси совуқ ўрнига кирганида ҳам жони ором билмади, мижжа қоқмай тонг оттирди. Азон паллада эса сарой бўйлаб янги хабар таркалди.

— Олакўз қочипти!

У кўкрагини тўлдириб нафас олди.

— Худога шукур!..

Саройга келса, хон барча маҳрамларини тўплапти. Ҳамма бир-биридан гумонсираган, ҳамма аллақандай таҳликада.

— Ҳеч ким тополмаптими?

— Биттаси қўлга тушипти.

Бош вазир бир дақиқа ҳам тўхтамай, ёнига маҳрамлар билан Қорақум эшонни олиб, зиндонга борди.

Оёқ-қўли қил чилвир билан боғлаб ташлаган, кўзини аранг очиб ётган коровулнинг кўкрагига оёғини қўйиб туриб, бош вазир уни сўроққа тутди.

— Бостириб келганлар кимлар?

Коровул йиғламсираб, унсиз бош чайқади.

— Ҳой пашшоп, манавини ташқаридаги дарвозага ос, барча ҳалойиқ кўрсин! Қўлга тушган банди қани?

Пашшоп югуриб бориб, зиндоннинг эшигини очди. Бандининг афт-башараси шишиб, мўматалоқ бўлиб, таниб бўлмайдиган аҳволда эди. Бош вазир уни деворга суяб ўтказишни буюрди-да, дўқ билан бандининг исмини сўради.

— Бектўра!— деди банди.

Тўпланганлар бандининг исмидан кулайлик дейишса, бош вазирдан истиҳола қилиш д и. Бош вазир ундан исмини такрорлашни талаб қилди.

— Бектўра! — деди банди қаттиқроқ.

— Ёлғон гапирма, агар сен чиндан ҳам Бектўра бўлганингда, шерикларинг сени ташлаб қочишмаган бўлишарди.

Бектўра индамади.

— Сизларни ким бошлаб келди?

— Неча киши эдиларинг?

— Бир ўзим.

— Ўрис бормиди, исми нима?

— Бир ўзим.

— Сезяпсизми, бош вазир, — деди Қорақум эшон, — қорақалпоқлар шунақа ўжар табиат, оғзига мустаҳкам қалқ, булар билан ишлаш осон эмас!

— Халқим ўзига мустаҳкам бўлмаганда, сизлар уни аллақачон йўқ қилиб юборган бўлардиларинг,— деди Бектўра.

— Вой бечора-ей, ўлими олдида ҳам халқим дейди-я. Сен қайси бой ё бийнинг фарзанди бўласан? — деб сўради маҳрамлардан бири.

— Етим, — деди Қорақум эшон.

Бектўра шишиб кетган қовоқларини қўли билан уқалаб, кўзларини каттароқ очди.

— Узинг кимсан? Илгарилари овулларимизни кезиб юрган бир девона эдинг кейин эса кўринмай қолувдинг, овозинг ўшанга ўхшайди. Бу даражага қандай эришдинг?

Қорақум эшон серкерк кулди-да;

— Кўзлари хиралашиб, қуноқлари оғир тортиб қолибди шекилли,— деди аста. — Ҳали бош вазиримизни ўзининг биронта жўрасига ўхшатса ҳам ажаб эмас.

— Ҳой банди! —деди бош вазир. — Агар жонинг ширин бўлса, гапир! Бир кун бурун толикларни юбориб, лашкаримизнинг диккатини чалғитишни, эртасига мана бу ишни қилишни ким маслаҳат берди?

— Мен!

— Кўрдингми, ўзини мард қилиб кўрсатмоқчи,— деди яна бир маҳрам.— Ҳой банди, олдингда турган ким эканлигини биласанми? Улуғ бош вазирнинг ўзи! Халқинг севадиган йигитга ўхшайсан, шунинг учун тирик қолсанг, халқингга керак бўласан-ку. Тўғрисини гапиравер.

— Мен халқини яхши кўрадиганларни яхши кўраман.

— Вой бечора ўжар-ей!

— Ҳой пашшоп, маанавини ҳам бояги коровулнинг ёнига олиб бориб ос. Бўйнига арқон солаётганингда яна бир сўраб кўр, ростини айтса, умри ўзига совға!

Бош вазир шошилинч кўргоннинг ичи, ташқи ҳайваниб чиқди. Ерни ўйиб ташлаган от излари. Ҳар қайсинисининг кетидан қувиб кўрди. Шаҳардан чиқиб саккиз тарафга бўлиниб кетишган. Олакўз қайси тўп билан қочганини ҳеч ким аниқлай олмади.

— Нодон лашкарбошининг шаҳарда пашкар қолдирмаганини!— деб бош вазир хоннинг хузурига бирон тайин гап билан кириш учун маҳрамлардан ажралиб жойига келди-да, яна Қорақум эшонни чақиртирди.

(Давоми бор).

[ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида].

АБУ АЛИ ИБН СИНО

ТАРБИЯ—БАХТ АСОСИ

● Оиладаги ёмон тарбия фақат шу оиланинг ўзигагина салбий таъсир қилиб қолмасдан, балки атрофдаги бошқа оилаларга ҳам салбий таъсир қилиши мумкин. Тўғри тарбия оила бахтининг муҳим асосидир.

● Инсонда доим туғдирган ҳусн ва латофат ҳаё ила иффатдир.

● Сиз гаплашиш, фикр олишишда хайрихоҳлик талабларига риоя қилган ҳолда иш кўрсангиз, йўлдан адашмайсиз ва тўсиқларга дучор бўлмайсиз.

● Инсон ўз баданидаги ярага қандай эҳтиётлик билан муомала қилиб, яра қонини секинлик билан ювса, насиҳат олувчи кишига ҳам ана шундай муомала-муносабатда бўлиши лозим.

● Агар оилада тарбиянинг яхши усулларидан тўғри фойдаланилса, оила бахтли бўлади.

● Қадимги одамлар ўз ҳаётларида ҳар қандай зарарли нарсаларни истеъмол қилишдан сақланганлар, фақат эрталаб гўшт, кечқурун эса нон истеъмол қилиш билан қаноатланганлар.

● Инсон ҳаётининг ҳар бир даври ўзининг гўзаллигига эга. Боланинг хусусияти эса ўйинидир.

Бор эканда, йўқ экан...

И. Шоиноғомов фотоэтюди.

АЕЛЛАР, СИЗЛАР УЧУН

КИЙИМ ШКАФИДАН ФОЙДАЛАНГАНДА

Бирор нарса қидириб вақтни кетказмаслик учун кўйлак шкафини доимо саранжом тутинг, кўрпа-ёстиқ жилдларини ва болалар, эркаклар, аёллар ички кўйлакларини алоҳида-алоҳида токчаларга тахланг, пайпоқ, ёқа, дастрўмолларни, яхшиси қутичаларда тутинг, шунда улар йўқолмайди. Ҳар бир оила аъзосининг ич кийимлари алоҳида-алоҳида тахлаб қўйилиши шарт.

Кийимларни тахлашдан илгари шкаф токчаларини ва ички деворларини ҳўл латта билан артиш ва эшикларини очиб қўйиб, шкафни қуритиш зарур.

Тикилиши, ямалиши лозим бўлган ич кийимлар алоҳида чамадонда туриши, тикиб тузатилгандан кейингина шкафга қўйилиши керак.

Қўйлак шкафида тоза ва яхшилаб дазмолланган кийим-кечакларгина туриши лозим. Шкафда шу мавсумда кийиладиган кийимларгина бўлиши керак.

Устки кийимларни яхшилаб дазмоллаб, кийишга тайёр қилиб, кийим осғичларга осиб кўйиш зарур. Юбка ва шимлар учун махсус осғичлар бўлади.

Пойафзал, айниқса рангли пойафзал полиэтилен пакетларда яхши сақланади.

Шкафни вақти-вақти билан йиғиштириб, тозалаб туриш керак. Устки кийим-кечакларни ҳовлига олиб чиқиб, чўткалаб тозалаш, шамоллатиш лозим, шамоллатилмаган кийимлардан аллақандай ҳид келади. Шундай кийимларга тезроқ куя тушади. Кийилмайдиган ички кийимлар ва фойдаланилмайдиган кўрпа-ёстиқ жилдлари, чойшаблар вақти-вақти билан ювиб турилмаса, узоқ ётавериб яроқсиз ҳолга тушиб қолади.

Светофор 45-сон

ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР БЎЛСИН

ИБРАТЛИ ҲАЁТ ЙЎЛИ

Тошкент шаҳар юклари марказлаштирилган усулда ташиш автомобиль трестининг 103-автокорхонаси. Бу даргоҳга дарвозадан қадам қўйишингиз биланоқ, биринчи бўлиб корхона илғорларининг фотосуратларини билан чиройли қилиб безатилган Ҳурмат тахтаси кўзга ташланади. Бу илғорлар орасида шоферинг ўғли, шофер Дмитрий Алексеевич Баранов ҳам бор. Урушнинг оловли йилларида Алексей Баранов ўзининг эски полуторкасида қамалда ленинградликларга «ҳаёт йўли» орқали озиқ-овқатлар, кийим-кечаклар етказиб берди. У контузия бўлди. Госпиталда ётган жойида ўғлига ёзган хатида қайтадан сафда бўлишни, ғалаба кунига эришишни, ўзининг жонажон касби шоферлик ишини давом эттиришни нақадар орзу қилганлигини айтган.

Дмитрий Баранов ҳам отаси каби шофер бўлмоқни орзу қилди. 1947 йилда армия сафидан қайтгач, у ҳайдовчилик курсини тамомлади. Мана, 31 йилдирки у севимли касбидан ажралмайди. Кейинги 18 йил мобайнида 103-автомобиль транспорти корхонаси ташкил топгандан буён шу ерда ишламоқда.

Республикамиз пойтахти Тошкентдаги тўқимачилик комбинатига келаётган хом ашёлар ҳамда у ердан юборилаётган нафис ва гўзал газмоллар туфайли жаҳоннинг кўпгина шаҳарлари бўйлаб дўстлик маршрутлари боғланган. Ана шу маршрутларнинг давомийлигини, комбинатнинг бир меъёрда ишлашини таъминлаб турган кишилар орасида Дмитрий Алексеевич Баранов ҳам бор.

Сидқидилдан меҳнат қилаётган бу кищи коллективнинг ишончини ва ҳурматини қозониб келмоқда. У «Коммунистик меҳнат зарбдори», социалистик мусобақада голиб чиққанлиги учун «Ўз касбининг устаси» номини олган. Булар унинг меҳнат дафтарига ёзилганлардан бир лавҳа холос.

Энг яхшиларнинг яхшиси бўлган ветеран СССР Янги Конституциясининг бир йиллиги якунида ҳам голиб чиқди. Асосий Қонуннинг бир йиллиги шарафига социалистик мажбурият қабул қилган Дмитрий Баранов йил бошидан ойлик планларини 5 процентга ошириб бажариш, аварияси юриб, ёнилғи материалларини тежаб қолишга аҳд қилган эди.

Илғор ҳайдовчининг сўзи билан иши бир бўлди. У оширилган социалистик мажбуриятини бажарибгина қолмай, қўшимча 370 тонна юк ташиди. У тежаган ёнилғидан беш кун ишлаши мумкин.

У 31 йил мобайнида бирон марта ҳам авария қилгани йўқ. Шунинг учун ҳам касбдошлари уни кўнгилли автоинспектор, транспортнинг техникавий ҳолатини текшириш бўйича, жамоатчилик комиссиясининг раиси қилиб сайладилар. Йўл ҳаракати қоидаларининг бузилишини олдини олиш, аварияни камайтириш бўйича агитация-пропаганда ишларини олиб боради.

Дмитрий Алексеевичнинг иши бошидан ошиб ётибди. Лекин у ҳайдовчи Володя Петнига мураббийлик қилишга алоҳида масъулият билан қарайди. Уста билан шогирд қизил бурчакда ишдан сўнг кечқурунлари ўтиришганини касбдошлар бир неча бор кўришган. Бу суҳбатларда Д. Баранов шогирдига ўзининг ЗИЛ-130 юк автомашинасида ремонтсиз ер куррасини ўн тўрт марта қандай айланиб чиққанлиги ҳақида ҳикоя қилиб беради.

Бугун Баранов сўнгги сафарлардан биридан қайтди. У уйига, жонажон оиласига, айниқса икки ёшли набираси Дмитрий ёнига ошиқмоқда. У набирасига ўйинчоқ автомобиль совға этмоқчи. Эртага яна сафарга чиқиши керак. Шунинг учун ҳам машинасининг у ён бу ёнларини синчиклаб кўздан кечиради. Унинг ЗИЛ автомобили доимо эгарланган отдек тахт туради.

Барановнинг ёши 50 дан ошди. У ўзига ўзи мен тўғри йўл танладимми, деб савол беради. Рафиқаси билан уч фарзандни вояга етказишди. Кизи — боғчада тарбиячи, катта ўғли Сергей — пойтахт Давлат автоинспекциясининг йўл назоратчи инспектори, кичик ўғли Володя — ўқишда. У ҳам отаси каби шоферлик касбида ўқияпти. Володя шофернинг набираси ва шофернинг ўғли. Унга қараб Дмитрий Алексеевич ўзида мамнунлик ҳис этади. Чунки ўғли унинг изидан боради. Унинг ҳаёт йўли ибратли бўлди. Жанг қилди, тинч яратувчилик даврида меҳнат қилаяпти. Бу йўл — ҳаққоний йўл.

А. ГРИНБЛАТ.

СУРАТДА: Д. Баранов.

ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ҚОИДАЛАРИНИ ЎРГАНАМИЗ

ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

Йўл ҳаракати қоидалари 15-моддасининг «а» банди қуйидагича ифода этилди:

Йўл транспорт ҳодисаси рўй берганида унга дахлдор ҳайдовчилар:

а) дарҳол тўхташлари, авария чироғини (бир вақтда ўчиб ёнадиган бурилиш чироғини) ёқишлари, агар бу чироқлар бузилган ёки бутунлай бўлмаган тақдирда эса, шу Қоиданинг 101-моддасида кўрсатилганидек, авария сабабли тўхтатганликни билдирувчи белги ўрнатиши ёки милтиллаб турадиган қизил чироқни ёқиб қўйиши ҳамда транспорт воситасига, шунингдек транспорт ҳодисасига дахлдор бошқа нарсаларга тегмасликлари шарт;

23-модда қуйидаги жумла билан тўлдирилди;

«Йўловчилар ҳайдовчини транспорт воситасини бошқаришида ҳалақит бермасликлари ва чалғитмасликлари керак».

56-модданинг сўнгги жумласи олиб ташланди.

71-модда қуйидаги жумла билан тўлдирилди:

«Транспорт воситаси кундуз куни колонна билан кетаётганда ёруғликнинг қай жиҳатдан эканлигидан қатъий назар, яқинни ёритадиган чироғи ёқиб қўйилиши керак».

101-модданинг «ҳайдовчиси» ҳамда 128-модданинг «б» бандидаги «тўхтаганида» сўзидан сўнг қуйидаги сўзлар қўшиб қўйилсин:

«авария чироғини ёқиб қўйиши, агар шундай чироқ бузилган ёки бўлмаган тақдирда...» (давоми текстдагича).

VIII бобнинг «Кечаси, тунда ҳаракатланиш ва тўхтаб туриш» бўлими «кечаси, тунда ҳамда кундузи унча ёруғ бўлмаган пайтда ҳаракатланиш ва тўхтаб туриш» деб ўзгартирилди.

132-модда қуйидаги таҳрирда ифоданди:

«Тун қоронғусида йўлнинг ёритилмаган қисмида яқинни ёки олисни ёритувчи фараларни ёққан, йўлнинг ёритилган қисмида эса, яқинни ёритувчи ёки габарит чироқларни ёққан ҳолда ҳаракат қилиш мумкин».

133-модда қуйидаги таҳрирда ифоданди:

«Кундузлари, ҳаво унчалик ёруғ бўлмаган пайтда, шунингдек тунеллардан бораётганда транспорт воситасининг яқинни ёритувчи фараси ёқиб қўйилиши керак».

Эслатма: йўлнинг 300 метрдан нариги қисмини кўришни чеклаб қўядиган метеорологик шароит (туман, ёмғир, қор ёғиши ва шунга ўхшашлар) йўл яхши кўринмайдиган шароит бўлиб ҳисобланади.

Йўл ҳаракати қоидаларига киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар 1979 йил январдан бошлаб кучга киради.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

КИРОВ РАЙПИШЧЕТОРГИНИНГ

«ФЕРУЗА»

МАКТАБ - МАГАЗИНИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ ТОВАРЛАРИ БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ КИЧИК СОТУВЧИЛАРНИ ТАЙЕРЛАЙДИГАН 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

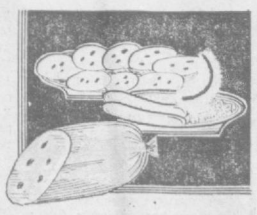

КУРСЛАРГА 16 ДАН 25 ЕШГАЧА БЎЛГАН 8—10-СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ, ТОШКЕНТДА ДОИМИЙ ПРОПИСКАДА ТУРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

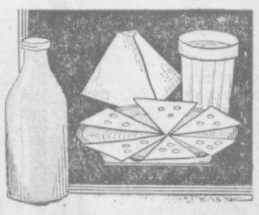

ЎҚУВЧИЛАРГА ОЙИГА 50 СЎМДАН 64 СЎМГАЧА СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ. ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

ЎҚУВЧИЛАР АЙНИ БИР ВАҚТНИНГ ЎЗИДА КЕЧКИ МАКТАБДА ЕКИ САВДО ТЕХНИКУМИДА ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

МАКТАБ-МАГАЗИННИ БИТИРГАНЛАР РАЙПИШЧЕТОРГ МАГАЗИНЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР ВА УЛАРГА ИМТИЕЗЛИ ШАРТЛАР АСОСИДА СОВЕТ САВДОСИ ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ ЕКИ СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА ЎҚИШГА КИРИШЛАРИГА ИМКОНИЯТ ЯРАТИБ БЕРИЛАДИ.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, А. Толстой кўчаси, 6-уй, кадрлар бўлими (2, 3, 22, 25-трамвайлар, 4, 18-троллейбусларнинг «Болалар дунёси» бекати). Справкалар учун телефонлар: 33-95-24, 35-79-89.

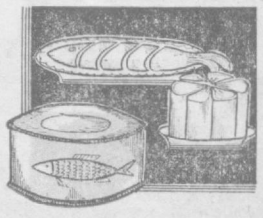

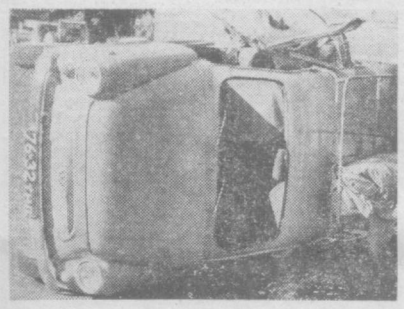

СУРАТДА: йўл ҳаракати қоидаларини бузиш ана шундай оқибатлар.га олиб келади.

Х. Саидов фотоси.

БУ — ҚИЗИҚ

АВТОМОБИЛЬ ВА АЛКОГОЛЬ

Йўл — транспорт воқеалар статистикасидан яхши хабардор бўлган мутахассислар бу икки тушунча ҳеч қачон бир-бирига мос келмаслигини тасдиқлайдилар.

Жаҳонда биринчи бўлиб Бразилия бензин ва спирт ангидрили аралашмаси билан ишлайдиган автомобилни ишлаб чиқаришни конвейерга қўйган эди. Шундан кейин Коста-Рикада ҳам худди шу хилдаги транспорт воситаларидан ишлаб чиқаришга киришилганлиги эълон қилинди.

Шу нуқтаи назардан қараганда, ҳайдовчи билан алкоголь ичимлиги ўртасидаги муносабатга янги тушунча кириб келади.

Дастлабки алкоголнинг ёнилги аралашмасидаги таркиби 20 процентдан ошмаҳди. Аммо келажакда двигателни такомиллаштириб ёнилғидаги бензин таркибини 4 процентгача камайтириш мўлжаллаб моқда.

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

Ю. Бродицкий расми.

ҚОИДАБУЗАРЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ

Алкоголь ичимлик ичиб маст ҳолда транспорт воситасини бошқарганлиги учун қуйидагилар икки йил муддатга транспортни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилдилар ва 10 сўмдан 30 сўмгача жарима тўлайдиган бўлишди: Николай Сургимов («Ташгеология» автобазаси), Шавкат Ҳасанбоев (Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси), Марат Акрамов (Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг автобазаси), Николай Сенин («Средазтрансстрой» автобазаси), Василий Сорокин (406-қурилиш-монтаж поезди).

Хусусий автомобиль ва мотоцикл эгаларидан Акрам Маҳкамов, Турғунбой Умаров, Ёрқин Шертоев, Иван Стаховларга нисбатан ҳам худди шундай жазо чоралари қўлланди.

Бу сон материалларини Л. ОФФЕНГЕНДЕН тайёрлаган.

✦ ШАХМАТ

Азиддин Хўжаев хотира соврини учун

Тошкентда Азиддин Хўжаев хотира соврини учун ўтказиладиган анъанавий беллашувларга старт берилди.

Ўзбекистон IV чемпионатининг қатнашчиси, таниқли совет назариячиси В. Н. Панов 1934 йилда бўлиб ўтган республика биринчилигида қатнашган А. Хўжаевни «Ўзбекистон Чигорини» деб баҳолаган эди. Республиканинг биринчи чемпиони, ташкилотчи ва изланувчан ёшларнинг қобилиятли мураббийси А. Хўжаев Ўзбекистон шахмат ҳаётида ёрқин из қолдирди.

1972 йилда Азиддин Хўжаев хотира соврини учун Бутуниттифоқ мусобақаси ўтказилди. Ушанда Ўзбекистон спорт жамоатчилиги А. Хўжаевнинг 80 ёшини нишонлади. Таниқли спортчи хотира соврини учун ўтказилган дастлабки беллашувларда Ўзбекистон шахматчилари билан бирга қардош республикаларнинг вакиллари ҳам иштирок этишди. «Ўзбекистон Физкультурачиси» газетаси томонидан ташкил этилган асосий соврини ленинградлик халқаро гроссмейстер Марк Тайманов қўлга киритди.

Тошкент халқаро шахмат турнирларини ўтказиш бўйича тажрибага эга. 1959 йилнинг охирида бу ерда Осиё мамлакатларининг биринчи халқаро турнири ўтказилди. Бу турнирда республикамиз вакиллари Александр Грушевский ва Мамажон Муҳиддиновлар дастлабки икки соврини ўринни қўлга киритишди. 1974 йилнинг декабрь ойида республикамиз пойтахтида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб аёлларнинг халқаро турнири ўтказилди. Бу турнирда олти халқаро мастер ва 7 мамлакатдан қобилиятли ёш шахматчилар иштирок этишди. Тошкентлик шахматчи Алла Мкртчан голибликни қўлга киритди. У иккинчи ва учинчи ўринни қўлга киритган Германия Федератив Республикасининг вакили А. Михель ва Польша Халқ Республикасининг вакили Х. Эреньскойлардан 1,5 очко кўп тўплади.

Азиддин Хўжаев мемориали республикамиз шахматчиларига катта ютуқлар келтирди. Георгий ва Вячеслав Аъзамовлар, Дмитрий Қаюмов, Сергей Пинчук, Владимир Елин худди шу мусобақаларда қатнашиб, мастер нормативини бошқаришга муваффақ бўлишган. Ишончимиз комилки VII мемориал ҳам республикамиз шахматчиларига катта марраларни эгаллаш учун қулай шароит яратди.

Г. БАРЕНБОИМ,

СССР спорт мастерлигига кандидат.

СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг жойлашган ўрни

1. 600-Тошкент—Ленин сайлов округи — СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 600-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Ленин район ижроия комитетининг биноси, Полторацкий кўчаси, 18-уй. Телефон 33-55-45.

2. 601-Тошкент — Киров сайлов округи — СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 601-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Куйбишев район ижроия комитетининг биноси, Карл Маркс кўчаси, 59-уй. Телефон 33-78-49.

3. 602-Тошкент — Октябрь сайлов округи — СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 602-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Октябрь район ижроия комитетининг биноси, Усмон Юсупов кўчаси, 3-уй. Телефон 41-04-50.

4. 603-Тошкент — Чилонзор сайлов округи — СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 603-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Чилонзор район ижроия комитетининг биноси, Чилонзор массиви, 2-квартал, 53-уй. Телефон 77-24-15.

5. 115-Тошкент — Ленин сайлов округи — СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 115-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Ҳамза район ижроия комитетининг биноси, Майна Ҳасанова кўчаси, 2-уй. Телефон 96-14-80.

6. 116-Тошкент—Чилонзор сайлов округи — СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 116-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Фрунзе район ижроия комитетининг биноси, Шота Руставели кўчаси, 62-уй. Телефон 53-48-48.

7. 117-Тошкент — Октябрь сайлов округи — СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 117-сайлов округи округ сайлов комиссияси — Киров район ижроия комитетининг биноси, Энгельс кўчаси, 69-уй. Телефон 35-02-31.

Редактор

С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/1 да **Мангулик** (19.00), 5/1 да **Севги ҳақида қисса** (12.00), **Анда** (19.00), 6/1 да **Афсоналар водийсида** (12.00), **Дилором** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/1 да **Парвона** (19.30), 5/1 да **Олтин девор** (11.00; 19.30), 6/1 да **Ганг дарёсининг қизи** (11.00; 15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/1 да **Она қизим**, 5/1 да **Ҳижрон**, 6/1 да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (18.30).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЦИРКДА АРЧА» **янги йил томошалари.**

КИНО

4 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ГРИГОРИЙ ИВАНОВИЧ ПЕТРОВСКИЙ» — **Ғунча.**

«УФҚ» — **Янгиобод.**

«РАССОМ ИЛЬЯ ГЛАЗУНОВ» — **Кўнча.**

«МУЛОЙИМ АМЕРИКАЛИКЛАР» — **Фестиваль.**

«ЮЗ МИНГ ВА МЕН» — **Чайка.**

«АМЕРИКАЛИКЛАР БИЗ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«ЖОНЛИ СОАТЛАР ҲАҚИДА» — **С. Раҳимов номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОРА ҚАЙИН» — **Санъат саройи, Чайка, Нунус, Восток, Москва.**

«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Ғунча.**

«ФАВҚУЛОДДА ҲОДИСА» — **Янгиобод.**

«СОЯЛАР ЧОШГОҲДА ИЎҚОЛАДИ» (3—4-сериялар) — **Искра.**

5 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«УМРНИ УЗАЙТИРИШ СИРИ» — **Мир.**

«УФҚ» (15) — **Янгиобод.**

«МУЛОЙИМ АМЕРИКАЛИКЛАР» — **Фестиваль.**

«ЮЗ МИНГ ВА МЕН» — **Чайка.**

«АМЕРИКАЛИКЛАР БИЗ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«ЖОНЛИ СОАТЛАР ҲАҚИДА» — **С. Раҳимов номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОРА ҚАЙИН» — **Санъат саройи, Чайка, Нунус, Восток, Москва.**

«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Восток** (кичик зал).

«СОЯЛАР ЧОШГОҲДА ИЎҚОЛАДИ» (3—4-сериялар) — **Искра.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАВОЙ ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ғ. Ғулом номли, Лисунов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Ғунча, Пионер, Нунус, Қозогистон, Кўнча, Чайка, Искра, Фестиваль, Мир, Янгиобод.**

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

4 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.10 «Горчичилар, қаердасиз?». 17.40 «Скиппи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Австралия). 5- ва 6-сериялар. 18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Ҳар томонлама ривожланган, гармоник шахсни тарбиялаш». 19.00 «Болаларга аталган шеърлар». 19.15 «Оламда нима гап?». 19.30 «Инсон ва қонун». Кўрсатувни юридик фанлари доктори В. М. Савицкий олиб боради. 20.00 Бирманинг миллий байрами — Мустақиллик кунига, Бирма миллий рақс ансамблининг концерти. 20.35 «Фауст ҳақида афсона». Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 21.30 «Вақт». 22.05 «Шаҳризода». Фильм-концерт премьераси. РСФСР ва Арманистон ССР халқ артисти С. Кочарян ўқиди. «Экран» ижодий уюшмаси. 23.30 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.00 «Иван Куземанинг қоноти». Болалар учун телефильм. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 «Уссурия қўриқхонаси». Телевизион ҳужжатли фильм (Владивосток). 19.10 «Одамлар заминда галла ўстирдилар, замин одамларни камол топтирди». 19.30 «Кино усталари». Кинорежиссёр Латиф Файзиев. 20.30 «Ахборот» 20.50 Мақомлардан парчалар. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Инсонни ардоқланг». Бадиий фильм. 2-серия. (М. Горький номли болалар ва ўсмирлар фильмлари Марказий студияси). 23.25 «Менинг қадрдон улкам». Телевизион фильм-концерт. (Кишинёв).

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 «Ҳаёт ташувчи бола». Болалар учун мультфильм. 19.35 А. П. Чехов. «Овдаги фожиа». Телевизион фильм-спектакль. 1-қисм. (Марказий телевидение студияси). (рус.). 21.00 Тошкент янгиликлари.

5 ЯНВАРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт». 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.00 «Қўнғоқ ноталар». 11.00 Болалар учун. «Қизча ва тимсоҳ». Бадиий фильм. «Ленфильм» (1956 йил). 12.05 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Мешчерин раҳбарлигидаги электр-музикали чолғу ансамблининг концерти. 12.35 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Спорт ҳақидаги телевизион ҳужжатли фильмлар программаси; «Салют, Виктория!» (Новосибирск); «Ким хоккей ўйнайди?» (Горький). 15.55 «Шахмат мактаби». «Оқ рух». 16.25 «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун». Ленинграддан олиб кўрсатилади.

17.10 «Москва ва москваликлар». 17.40 «Скиппи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Австралия). 7- ва 8-сериялар. 18.30 «Қишлоқ ишлар ва муаммолар». 19.00 «Ўрмон киссаси». Хореографик эртак. 19.15 «Оламда нима гап?». 19.30 Хоккей бўйича халқаро учрашув. «Детройт ред винга» — «Крилья Советов». Детройтдан олиб кўрсатилади. (АҚШ). 21.30 «Вақт» 22.00 «Русская зима» санъат фестивалининг якунловчи концерти Кремль Съезддлар саройидан олиб кўрсатилади. 01.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

11.00 Болалар учун. «Мақтончоқ қўёнча». Н. Охунбобоев номли Давлат ёш томошабинлар театрининг спектакли. 11.55 «Қиролнинг янги либоси». Телевизион бадиий фильм (Марказий телевидение студияси). (рус.).

18.00 «Бизнинг уй». Болалар учун мультфильм. 18.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим — фахрим». 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 «Зангори экран» почтаси. 19.30 «Ҳалқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги». Кўрсатувни эзувчи Ўлмас Умарбеков олиб боради. 20.05 «Ғалаба ранги», «Зарбдорлар». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси чангчи-студентлар ансамбли ижро этади. 21.30 «Вақт». 22.00 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм («Грузияфильм»).

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 «Қўёш нури». Болалар учун мультфильм. 19.10 А. П. Чехов. «Овдаги фожиа». Телевизион фильм-спектакль. 2-қисм (Марказий телевидение студияси). (рус.). 20.25 «Тошкент телепрограммаси». «Бекободликларнинг янги марралари». 20.35 Тошкент янгиликлари.

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

Репертуар плани

12/1 да ТРАВИАТА.

13/1 да — ТОҲИР ВА ЗУҲРА.

14/1 да — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (12.00). ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ (19.00).

16/1 да — РИГОЛЕТТО.

17/1 да — СПАРТАК.

18/1 да — КАРМЕН.

19/1 да — ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ.

20/1 да — СУҒД ЭЛИНИНГ ҚОПЛОНИ.

21/1 да — **М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг опера студиясининг премьераси.** ЧЕТ ЭЛЛИК ПЕТРУШКА (12.00). ФЛОРИЯ ТОСКА (19.00).

23/1 да — ПИКОВАЯ ДАМА.

24/1 да — БИР АКТЛИ БАЛЕТЛАР.

25/1 да — СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ.

26/1 да — ОҚҚУШ ҚУЛИ.

27/1 да — МАНСАРАНИНГ ИШИ.

28/1 да — КОРСАР (12.00). МАСҲАРАБОЗЛАР (19.00).

30/1 да — БОРИС ГОДУНОВ.

31/1 да — ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Касса соат 11.00 дан 20.00 гача ишлайди. Телефон 33-90-81.

4 ТОШКЕНТ бет. ОҚШОМИ

4 ЯНВАРЬ, 1979 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан маданиятлар ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; вахриёт диспетчери 32-78-94 вахриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

Р. 06002. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е — 1203.